

po škrzezoli in črmažu (188), blanja, matuček, rovna, ženikeljni, osmak, ostrica, tamast, jančka, prigrebati, plene, štabla, migotec i. dr.

Knjiga ima precej naših krajevnih imen, pa je le izšla. Novi časi. Vendar so Otličani in drugi zamejci še daleč, daleč za tistimi etiopskimi plemeni, katerih jezik je v šoli in uradu javno priznan. Kdaj bodo njim vremena se zjasnila?

Andrej Budal.

Fran Erjavec: Zbrano delo. III. zv. Uredil Anton Slodnjak. — Ne samo znanstvenik, tudi človek, ki se sleherni dan zanima za naravo, bo priznal, da je preprosti opisni način Erjavčevega dela še vedno zelo prijeten, čeprav ga moti sem in tja romantična čustvenost in celo sentimentalnost. A za Erjavčevo dobo je to dokaj razumljivo. V literaturi kakor v znanosti se je pojavljalo realistično gledanje sveta, ki je pa stremelo čisto bolj k zunanjemu opisu in ugotavljanju pojavov, kakor da bi s posebnim načinom oblikovanja pokazalo na globino življenja. In romantični realist je bil trdno prepričan, da neko globino, ki jo je čutil, ne da bi jo mogel prav izraziti, daje še zmerom romantično čustvovanje. Zato ne najdemo mešanja izraznih načinov samo pri Erjavcu, ampak tudi pri Stritarju (realistična krajina in romantična miselnost oseb) in drugih. Vendar je Erjavec že zaradi svojega predmeta tako stvaren in dober pripovednik, da bi želeli danes tudi večje sistematike.

Znanstveno delo, čeprav poljudno, kmalu zastari in zato so obširne opombe kakor tudi dodatek, ki sta ga sestavila B. Podnebšek in R. Bučar, kar nujni.

Posebne vrednosti pa je Erjavčev jezik, ki kaže na veliko nazornost in precejšno kulturo. Dosti besed je rabljenih še v svojem prvotnem pomenu, a danes jih rabimo že metaforično, na drugi strani pa so nekatere zveze postale čisto vsakdanje, dasi čutimo, da v Erjavčevem času še niso bile. — O urednikovem delu bom govoril ob koncu zbranih spisov. T. Šifrer.

Štempiharji. Valjavec nam je ohranil lično pravljico o narodnem junaku Štempiharju, ki je živel pred davnim časom. Glas o njegovi moči je šel po vsej deželi. Na križpotjih je ustavljal ljudske krvosese in jim s trdo roko izpraševal vest. Ponoči je s čudežno močjo dvignil iz graščinskega hleva junčka in ga prestavil revnemu kmetiču na dvorišče. Sirote in vdove so v stiski ječe klicale Štempiharja na pomoč. Dogajalo se je, da je kmet na predvečer rubežni zagledal na mizi mošnjo cekinov. Po vsej deželi je šel glas o čudodelnem junaku. Kadar pa je zmanjkalo junaških ljudskih dejanj, in je bil Štempihar dobre volje, je v nedeljo po maši privedel iz gozda medveda, mu nasadil na šape usnjene rokavice in se metal z njim za ljudsko zabavo. Tako nekako Valjavec. Te pravljice sem se domislil, ko sem letos bral v »Voix européennes« Nr. 23—24, 1937, kako izborni so urejevali med slovenskimi revijami »Vrtec«, »Planinski vestnik«, »Mentor«, »Ženski svet«, »Ljudski oder«, in potem opombo, da je bil »Ljubljanski zvon« le do leta 1933 vodilna revija napredne smeri. Nil novi — saj je pri nas običaj, da si narodni politični junaki izbirajo medveda v kulturnem življenju, s katerim se potem producirajo. Koliko listov je že napadalo »Lj. zvon« od »Pohoda« do »1551«, kjer si ga je v zadnji številki nov narodni junak, neki Drago Janč, izbral za medveda. »Lj. zvon« je teh produkcij že vaju, kadar mora iz šume na mejdan s Štempiharjem, ki ga je v svoji prirojeni dobrohotnosti še vselej pustil živeti, dasi mu je pred nedavnim neki Štempihar zagrozil, „da bi bilo ubiti »Lj. zvon« kulturno dejanje.“ Saj je pri nas običaj, da je treba vsako kulturno revijo ubiti, če se docela ne sklada s tem ali onim političnim prepričanjem ali smerjo. Kakor si je doslej progresivni »1551« prizadeval, da